

Kosningalög skuggakosninga 2021

I. kafli. Kosningarréttur.

■ 1. gr. Kosningarrétt hafa allir skráðir nemendur í framhaldsskóla (dagskóla) sem fæddir eru 29. október 1999 og síðar (þeir sem ekki höfðu náð kosningaaldri í alþingiskosningunum 28. október 2017).

II. kafli. Kjördæmi.

■ 2. gr. Nemendur kjósaí því kjördæmi sem skólinn þeirra er staðsettur í:

1. *Norðvesturkjördæmi.*

Fjölbrautaskóli Snæfellinga
Fjölbrautaskóli Vesturlands
Menntaskóli Borgarfjarðar
Menntaskólinn á Ísafirði
Fjölbrautaskóli Norðurlands vestra

2. *Norðausturkjördæmi.*

Framhaldsskólinn á Húsavík
Framhaldsskólinn á Laugum
Menntaskólinn á Akureyri
Verkmenntaskólinn á Akureyri
Menntaskólinn á Tröllaskaga
Menntaskólinn á Egilsstöðum
Verkmenntaskóli Austurlands

3. *Suðurkjördæmi.*

Fjölbrautaskóli Austur Skaftafellssýslu
Framhaldsskólinn í Vestmannaeyjum
Fjölbrautaskóli Suðurlands
Menntaskólinn að Laugarvatni
Menntaskólinn á Ásbrú

Fjölbrautaskóli Suðurnesja

4. Suðvesturkjördæmi.

Flensborgarskólinn í Hafnarfirði
Fjölbrautaskólinn í Garðabæ
Menntaskólinn í Kópavogi
Menntaskólinn í Mosfellsbæ

5. Reykjavíkurrkjördæmi suður

Menntaskólinn við Hamrahlíð
Verzlunarskóli Íslands
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti

6. Reykjavíkurrkjördæmi norður

Borgarholtsskóli
Menntaskólinn í Reykjavík
Menntaskólinn við Sund
Kvennaskólinn í Reykjavík
Tækniskólinn
Fjölbrautaskólinn við Ármúla

III. kafli. Kjörstjórnir.

■ 3. gr. Kjörstjórnir við skuggakosningar skulu vera tvöskónar:

- A. Landskjörstjórn samanstendur af fimm fulltrúum. Stjórn Landssambands ungmennafélaga skipar þrjá og stjórn Sambands íslenskra framhaldsskólanema tvo.
- B. Kjörstjórn skal vera skipuð í hverjum skóla. Í henni skulu vera sex (fjórir aðalmenn og tveir til vara) nemendur og einn kennari sem skipaður er af skólastjórnendum. Í kjörstjórn sitja lýðræðislega kjörnir fulltrúar nemenda (svo sem úr nemendafélagi eða því félagi sem við á í hverjum skóla) eða nemendahópur skipaðir af skólastjórnendum. Verði þeir sem gefa á sér kost ekki sjálfkjörnir fer fram leynileg atkvæðagreiðsla. Kjörstjórn kýs sér oddvita og skal vera fullskipuð eigi síðar en 3. september. Skulu þeir varamenn sem fyrst gefa kost á sér fá sæti í kjörstjórnnum í forföllum aðalmanna til að tryggja fullmannaða

kjörstjórn allan daginn. Ef kjörstjórn verður ekki á þennan hátt fullskipuð kveður hún sjálf til þann eða þá sem þarf til að talan sé fyllt.

IV. kafli. Kjördagur.

■ 4. gr. Kjörstjórn hvers skóla skal auglýsa hvar og hvenær skuggakosningar fara fram í síðasta lagi þann 6. september.

■ 5. gr. Kjördagur skal vera fimmtudagurinn 9. september.

V. kafli. Kjörskrár.

■ 6. gr. Þegar boðað hefur verið til skuggakosninga skulu skólastjórnendur eða staðgenglar þeirra senda landskjörstjórn upplýsingar um fjölda nemenda á kjörskrá í samræmi við 1. gr. þessara laga. Þá skulu skólastjórnendur útbúa nemendalista með nöfnum og kennitölum og afhenda kjörstjórn á rafrænu formi þegar hún hefur verið skipuð. Skal kjörstjórn útbúa kjörskrár á grundvelli nemendalistanna.

■ 7. gr. Óheimilt er að breyta kjörskrá. Kjörstjórn er þó heimilt að yfirfara kjörskrá til að tryggja að hún sé samkvæmt lögum. Kjörstjórn skal tilkynna landskjörstjórn um leiðréttingar á kjörskrá í þeim tilvikum.

VI. kafli. Kjörgögn

■ 8. gr. Landskjörstjórn útbýr rafræn kjörgögn fyrir skuggakosningar sem hver kjörstjórn nálgast á egkys.is og prentar út. Þau gögn eru:

1. Kosningalög skuggakosninga;
2. Handbók um framkvæmd skuggakosninga;
3. Kjörbók;
4. Kosningaleiðbeiningar.

■ 9. gr. Landskjörstjórn útbýr kjörgögn og kemur þeim til kjörstjórna hvers skóla. Sending kjörgagna inniheldur:

1. Kjörseðla: Landskjörstjórn skal varast að láta óviðkomandi sjá seðlana áður en hún sendir þá frá sér og fullgerir ekki fleiri seðla en sendir eru á kjörstjórnir. Hver skóli fær flokkaða kjörseðla eftir fjölda kjósenda á kjörskrá. Á kjörseðlinum eru

þeir flokkar sem tilkynnt hafa framboð til Alþingis fyrir þann dag sem kjörseðlar fara í prentun;

2. Umslög: Hverri kjörstjórn skal fengin tvö umslög merkt viðeigandi skóla. Skal annað vera merkt „Ónýtir seðlar“ og hitt „Afgangsseðlar“;
3. Kjörkassa merktum skólanum;
4. Framboðslista þar sem fram koma heiti stjórnmalaflokka og listabókstafir í sömu röð og á kjörseðli;
5. Blýanta;
6. Innsigli;
7. Poka fyrir umslög.

VII. kafli. Kjörstaðir.

- 10. gr. Hver skóli er ein kjördeild og skal kjörstaður vera valinn af kjörstjórn.
- 11. gr. Á kjörstað skal festa upp framboðslista og kosningaleiðbeiningar.
- 12. gr. Útbúa skal rými þar sem hæfilega margir kjósendur geta greitt atkvæði leynilega. Rýmið skal hafa borð sem skrifa má við og vera þannig að aðrir geti ekki séð hvað kjósandi kýs.
- 13. gr. Kjörkassinn skal vera í auglýsingu kjörstjórnar og staðsettur þannig að kjósendur geti auðveldlega gengið að honum og yfirgefið kjördeild.

VIII. kafli. Opnun kjörstaða.

- 14. gr. Kjörstjórn gæti þess að öll gögn séu til taks og að handbók um framkvæmd skuggakosninga sé framfylgt í undirbúningi atkvæðagreiðslu.
- 15. gr. Kjörstjórn skal gæta þess að atkvæðakassar séu tómir áður en atkvæðagreiðsla hefst.

IX. kafli. Atkvæðagreiðsla.

- 16. gr. Kjörfundur skal hefjast á kjörstað kl. 09:00 en kjörstjórn getur þó ákveðið að kjörfundur hefjist síðar, þó eigi síðar en kl. 12 á hádegis. Kjörstjórn skal fullskipuð þegar kjörfundur hefst, sé hún ekki öll viðstödd taka varamenn sæti.
- 17. gr. Meðan á kjörfundi stendur skal kjörstjórnin sitja við borð í kjörstað.

■ 18. gr. Oddviti kjörstjórnar tekur við skilríkjum. Hinir kjörstjórnarfulltrúarnir tveir skulu hafa hvor sitt eintak kjörskrárinnar og merkja við nafn hvers kjósanda. Oddviti afhendir kjörseðil og merkir við prikblað.

■ 19. gr. Kjósendur skulu greiða atkvæði í þeirri röð sem þeir gefa sig fram.

■ 20. gr. Kjörstjórn getur ákveðið að ekki séu aðrir í kjördeildinni en kjörstjórnendur og kjósendur sem ætla að greiða atkvæði.

■ 21. gr. Kjörstjórn skal sjá til þess að á kjörstað, í skólanum sem og utan hans fari hvorki fram óleyfilegur kosningaáróður eða kosningaspjöll né önnur starfsemi sem truflar eða hindrar kosningu.

■ 22. gr. Kjósandi skal framvísa persónuskilríkjum eða gera grein fyrir sér á annan hátt. Ef kjósandi er á kjörskrá skal afhenta honum kjörseðil.

■ 23. gr. Einungis þeim sem eru á kjörskrá má kjörstjórn leyfa að greiða atkvæði.

■ 24. gr. Þegar kjósandi hefur tekið við kjörseðlinum fer hann þangað sem hann getur kosið leynilega og við borð. Á borðinu skulu vera ekki færri en þrjú yddaðir blýantar með strokleðri.

■ 25. gr. Kjósandi greiðir atkvæði með því að merkja með blýanti, kross í fering fyrir framan bókstaf þess lista á kjörseðlinum sem hann vill kjósa. Kjósandi gætir þess að gera engin önnur merki á kjörseðilinn. Kjörstjórn skal upplýsa kjósendur um að fylgja beri þessum fyrirmælum svo greitt atkvæði teljist gilt.

■ 26. gr. Þegar kjósandi hefur kosið skal hann brjóta saman kjörseðilinn með þeim hætti að prentaða hliðin snúi inn. Kjósandi skal gæta þess að enginn geti séð hvernig hann greiddi atkvæði. Þá gengur kjósandinn að kjörkassanum og leggur seðilinn í kjörkassann í viðurvist kjörstjórnar.

■ 27. gr.

Ef kjósandi gerir kjörstjórn grein fyrir að hann geti ekki kosið vegna sjónleysis eða þess að honum sé hönd ónothæf skal fulltrúi kjörstjórnar veita kjósanda aðstoð við að greiða atkvæði. Sá sem aðstoðina veitir er bundinn þagnarheiti. Um aðstoðina skal skrá í kjörbók að tilgreindum ástæðum samkvæmt handbók um framkvæmd

skuggakosninga. Aðstoð skal aðeins veita geti kjósandi sjálfur skýrt ótvírátt frá því hvernig hann vill greiða atkvæði sitt.

□ Óski kjósandi af einhverjum ástæðum eftir að fulltrúi, sem hann hefur valið sjálfur, aðstoði hann við að greiða atkvæði er kjörstjórn heimilt að verða við ósk kjósandans geti hann sjálfur tjáð vilja sinn óþvingað. Geti kjósandi ekki tjáð vilja sinn skal heimila fulltrúanum að aðstoða kjósandann, með leyfi kennara.

■ 28. gr. Láti kjósandi sjá hvað hann hefur kosið er seðillinn ónýtur og er ekki heimilt að setja hann í kjörkassann. Ef slíkt gerist eða ef kjósandi hefur meðhöndlað seðilinn á þann hátt að líklegt er að hann verði ógildur á hann rétt á að fá nýjan kjörseðil. Skal hann þá afhenda kjörstjórninni ónýta seðilinn í skiptum fyrir nýjan.

■ 29. gr. Þegar kjósandi hefur látið seðilinn í kjörkassann viku hann af kjörstað.

■ 30. gr. Kjörstjórnnum er heimilt að slíta atkvæðagreiðslu ef allir sem á kjörskrá hafa greitt atkvæði. Í lok atkvæðagreiðslu skal oddviti kjörstjórnar ljúka við að fylla út kjörbók og ganga frá kjördeildinni samkvæmt handbók um framkvæmd skuggakosninga.

■ 31. gr. Kjörfundi skal slíta kl. 16:00 en eigi síðar en kl. 17:00 ef kjörstjórn metur kjörsókn þannig. Þeir kjósendur sem gáfu sig fram fyrir þann tíma, eiga rétt á að greiða atkvæði eftir kl. 17:00 þar til að röðin klárast.

■ 32. gr. Þegar kjörfundi er slitið skal oddviti kjörstjórnar ganga frá í sér merkt umslag öllum þeim seðlum sem ónýtir eru og í annað umslag öllum þeim seðlum sem afgangur eru ónotaðir.

■ 33. gr. Oddviti lýkur við að fylla út kjörbók, setur hana í kjörkassann og umslögin með ónotuðum og ógildum kjörseðlum í pokann. Því næst setur oddviti innsigli kjörseðlaraufina á kjörkassanum. Þannig skal ekki vera hægt að bæta við kjörseðlum eða nálgast kjörgögnin án þess að fjarlægja innsiglið.

■ 34. gr. Eftir að kjörstjórn hefur gengið frá kjörgögnum skal hafa eftirlit með þeim og tryggja frá óviðkomandi aðilum.

■ 35. gr. Oddviti ber ábyrgð á að öllum kjörgögnum verði komið til landskjörstjórnar svo fljótt sem auðið er.

X kafli. Kosningaúrslit.

■ 36. gr. Landskjörstjórn skipar talningarteymi og skulu fulltrúar þess koma úr stjórnnum Sambands Íslenskra framhaldsskólanema og Landssambandi ungmennafélaga. Skal landskjörstjórn með nægum fyrirvara auglýsa stund og stað þá er hún komi saman til atkvæðatalningar.

■ 37. gr. Landskjörstjórn opnar kjörgögnin eftir að öllum viðstöddum hefur verið gefinn kostur á að sannfærast um að ekki hafi verið reynt að fjarlægja innsiglin. Landskjörstjórn skal kanna hvort tala kjósenda, sem greitt hafa atkvæði samkvæmt kjörbókum kjörstjórna, sé í samræmi við afhenta atkvæðaseðla og skráðar athugasemdir kjörstjórna. Þegar hver kjörkassi í hverju kjördæmi er opnaður skal kjörseðlunum hellt í tómt ílát óskoðuðum og þeim blandað saman.

■ 38. gr. Kjörseðlar skulu síðan teknir úr ílátinu, flokkaðir eftir listabókstöfum sem við er merkt á hverjum seðli og taldir undir stjórn landskjörstjórnar.

■ 39. gr. Atkvæðin skulu skipt eftir kjördæmum, flokkuð eftir framboðum og talin.

■ 40. gr. Atkvæði skal meta ógilt:

- A. ef kjörseðill er auður,
- B. ef ekki verður séð við hvern lista er merkt,
- C. ef merkt er við fleiri listabókstafi en einn,
- D. ef áletrun er á kjörseðli er fram yfir það sem fyrir er mælt eða ef seðillinn er auðkennanlegur,
- E. ef kjörseðill kemur ekki frá landskjörstjórn.

■ 41. gr. Atkvæði skal ekki meta ógilt, þó að gallað sé, ef greinilegt er hvernig það á að falla nema einn eða fleiri stafliðir 44. gr. eigi augljóslega við. Atkvæði skal gilt þó kross sé ekki réttur eða merktur t.d. utan fernings.

■ 42. gr. Verði ágreiningur um gildi kjörseðils kýs landskjörstjórn um ágreiningsseðla eftir talningu hvers kjördæmis. Fjöldi ógildra seðla og ástæður fyrir þeim skal skráð í kjörbók landskjörstjórnar.

■ 43. gr. Talin atkvæði fyrir hvern framboðslista í hverju kjördæmi skulu reiknuð í prósentum. Síðan skulu talin atkvæði á landsvísu eftir framboðslistum lögð saman og reiknuð í prósentum. Niðurstöður skulu skráðar jafnóðum í kjörbók landskjörstjórnar.

■ 44. gr. Skal þess gætt að samanlögð tala atkvæða passi við fjölda greiddra atkvæða í hverju kjördæmi, samkvæmt kjörbókum kjörstjórna.

■ 45. gr. Niðurstöðu kosninga skal ekki tilkynna fyrr en öllum kjörstöðum til alþingis hefur verið lokað þann 25. september.

■ 46. gr. Landskjörstjórn skal geyma öll kjörgögn eins lengi og þurfa þykir, tryggja frá óviðkomandi aðilum og síðar skal eyða þeim.

XI. kafli. Breytingar á lögum þessum og gildistaka.

■ 47. gr. Lög þessi skal endurskoða fyrir hverjar skuggakosningar og breyta eftir samræmi þeirra hverju sinni.

■ 48. gr. Lög þessi öðlast þegar gildi.

Lögð fyrir stjórnir Landssamband ungmennafélaga (LUF) og Samband íslenskra framhaldsskólanema (SÍF) og samþykkt 19. september 2016. Lög þessi voru endurskoðuð og samþykkt 21. september 2017. Minniháttar breytingar samþykktar af Stýrihópi #ÉgKýs 2021 þann 21. júní 2021.